

ROZWÓJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Piątek, dnia 28 lipca 1922 roku

Resztki

bielizniane w dużym wyborze poleca Chrześcijański
Dom „Jarmark Łódzki“ Piotrkowska № 44 I piętro.
UWAGA! ze sklepem na parterze nie mamy
nic wspólnego. 3211w

WIADOMOSCI POLITYCZNE

Wyniki głosowania.

(wp) Na wczorajszym głosowaniu imie-
nnem nad wnioskiem, wyrażającym nieufność
p. Naczelnikowi Państwa, stosunek głosów
był następujący:

Za wnioskiem nieufności głosowało 188
posłów polskich (nie 187 jak podano po pierw-
szym obliczeniu), przeciw wnioskowi głoso-
wało 187 posłów ze stronnictw polskich lewicy
i Kl. Pr. Konst., większość zaś 205-ciu gło-
sów przeciw wnioskowi nieufności powstała
jedynie dzięki 11-tu głosom Klubu Nar. Zyd-
dowskiego (Farbstein, Grünbaum, Hartglas,
Hirschhorn, Mendelsohn, Perlmutter, Rasner,
Rosenblatt, Schiper, Thon i Weinzieher) o-
raz 7-miu głosom Klubu Niemieckiego (Bar-
czewski, Daczko, Hassbach, Heicke, Lüdecke
Spickerman i Splett).

To są same wyniki głosowania.

Dodać zaś należy że 4-ch posłów polskich
oddalo kartki białe, czyli nie chciało głoso-
wać przeciw wnioskowi o nieufności nadto
nie głosował również ze zrozumiałych powo-
dów pos. Korfanty, co liczbę głosów polskich
przeciwnych p. Naczelnikowi Państwa podno-
si do liczby 193-ech.

Konferencja Narutowicza.

(wp) Funkcjonujący wciąż jeszcze jako
minister spraw zagranicznych p. Narutowicz
zaprosił wczoraj charge d'affaires Rosji so-
wieckiej p. Oboleńskiego, który przybył do
ministra o godz. 11 rano. W czasie dłuższej
rozmowy z p. Oboleńskim, min. Narutowicz
poruszył szereg spraw związanych z treścią
mieszanych komisji polsko-rosyjskich, dzia-
ających na podstawie traktatu ryskiego.

Termin zakończenia obrad Sejmu.

(wp) W związku z uchwałą Komisji kon-
stytucyjnej, że wybory odbędą się 29 paź-
dziernika w kołach sejmowych żywo jest dys-
kutowana kwestja terminu zakończenia se-
sjji letniej, ewentualnie wogóle obrad Sejmo-
mu.

Naogół panuje przekonanie, że posie-
dzenia sejmowe trwać jeszcze będą przez ca-
ły przyszły tydzień, jednakże nie wyklucza to
odbycia przez Sejm sesji jesiennej we wrześ-
niu, ponieważ pozostaje jeszcze dużo pilnych
spraw, które Sejm, w myśl uchwały, powinien
załatwić przed ukończeniem swojej działalno-
ści.

Układ z Kłajpedą

(wp) Konwencja handlowa Polski z
Kłajpedą weszła w życie. Jako pierwszy ład-
unek nadeszło do Kłajpedy z Polski 5 wago-
w cementu

56 dzień przesilenia.

Po środowym głosowaniu.

Grupy centrowe.

WARSZAWA (wł.) K. P. K. rozpoczęło
dziś akcję przedwstępną, zmierzającą do wyson-
dowania gruntu w grupach centrowych czy
istnieją możliwości dla stworzenia podstaw no-
wego rządu.

Odbyła się konferencja, w której wzięli
udział posłowie: Stesłowicz, Rosset i Skulski.
Węgiel pogłosek nie doprowadziła ona narazie
do zupełnie zadawalniających rezultatów, uwy-
datniły się bowiem dość znaczne różnice w
ujmowaniu sytuacji i sposobów wyjścia.

P. Skulski odwołał się do swego klubu
zanim będzie mógł powziąć jakąkolwiek decyzję.
i w godzinach południowych prawdopodobnie
przedstawi swemu klubowi propozycje K. P. K.

Posłowie Rosset i Stesłowicz konferował
potem z p. Witosem. Treść rozmów narazie w
szczegółach nie jest znana, należy jednak przy-
puszczać, że zasadniczym ich celem jest stwo-
rzenie warunków dla większości centrowo-lewi-
covej.

Istotnie lewica mimo chwilowej obstruk-
cji co do akcji stworzenia gabinetu, przygotowała
się do pewnych kombinacji, mających na celu
wywołanie przegrupowania sił sejmowych.

Dowodzi tego fakt, że niezależnie od wy-
żej wymienionych konferencji p. Witos naradzał
się z pp. Barlickim i Stapińskim przez dłuższy
przebieg czasu.

Z SEJMU.

**Dalsze głosowanie nad ordynacją wyborczą. Uchwalenie regulaminu
Zgromadzenia Narodowego. Nowe burdy lewicy. — Poseł Klemensiewicz
(P. P. S.) obraża Marszałka.**

WARSZAWA 27 (PAT). Przystąpiono
do dalszego głosowania nad ordynacją wybor-
czą, odrzucono w imiennym głosowaniu sze-
reg poprawek do poszczególnych artykułów.
Do art. 32 przyjęto poprawkę komisyjną doty-
czącą szczegółowego sposobu układania spisu
wyborców. Do art. 44 przyjęto 246 gło-
sami przeciw 76 poprawkę głoszącą, że kandy-
dat na posła musi złożyć oświadczenie, iż uwa-
ża się za obywatela państwa polskiego. Do
art. 45 przyjęto poprawkę komisyjną, że zgło-
szona kandydatura powinna być podpisana
przez 50 wyborców, zamiast 150, jak to było
pierwotnie. Do art. 58 odrzucono poprawkę
PPS, i „Wyzwolenia“, ażeby zgłoszenie listy
państwowej mogło być podpisane przez 500
wyborców z 2-ech okręgów wyborczych po 250
z każdego okręgu. W innym ustępie tego art.
na wniosek komisji ustalono, że liczba kandy-
datów na listę państwową nie ma przekrac-
zać 100 (poprzednio 200).

Marszałek oznajmia, iż ze na wniosek
kilku klubów przerywa dalsze głosowanie na
min. 15, celem umożliwienia klubom porozu-
mienia.

Przystąpiono do sprawozdania komi-
sji konstytucyjnej o projekcie rządowym
regulaminu Zgr. Nar., które ma wybierać pre-
zydenta Rzeczypospolitej.

Referował Ks. Poseł Lutosławski. Komi-
sja przyjęła projekt rządowy z małymi tylko
zmianami a mianowicie: Uzupełniła go posta-
nowieniami zaczerpniętymi przeważnie z
francuskiego Zgr. Nar., dla wykluczenia sy-
tuacji, w którejby się znalazło państwo, gdy
by z powodu rozmaitych okoliczności nieprze-

denta, okazały się niemożliwe. Następnie ob-
jęto ustawą kwestję przysięgi prezydenta
i złożenie przez niego innych ewentualnie
zajmowanych urzędów lub mandatów. Na-
stępnie zostało przewidziane przekazanie
władzy od jednego prezydenta do drugiego
w sposób taki, jak we Francji. W ten sposób
ustawa zabezpiecza całkowicie przed niespo-
dziankami, tembardziej, że w razie wątpliwo-
ści wedle art. 27, stosować należy regulamin
sejmowy. Ustawę przyjęto bez dyskusji en
bloc w drugim i trzecim czytaniu. Następnie
poseł Mięczkowski przedstawił sprawozdanie
komisji prawniczej o ustwie w przedmiocie
ratyfikacji polsko-niemieckiego układu o am-
nestji na G. Śląsku. Ustawę tę w drugim
i trzecim czytaniu przyjęto.

Wobec tego, że upłynęło 15 min. przed
znaczonych na przerwę, odroczone dalsze
przemówienia, a natomiast przystąpiono do
głosowania nad ordynacją wyborczą. Przyję-
to poprawkę komisji do art. 90 i 94 (system
de Hondta w okręgach) oraz poprawkę komi-
syjną do art. 95. Poseł Niedziałkowski imie-
niem klubu PSL, Wyzwolenie, PPS, PSL, le-
wicy, NPR, i KPK, przed głosowaniem en
bloc nad całą ustawą postawił wniosek o as-
sumpcje w sprawie liczby mandatów do Sej-
mu, a mianowicie, ażeby było nie 44, lecz 48
posłów. Marszałek oświadcza, że reasumpcja
jest możliwa, jeżeli przed głosowaniem przed-
stawi się wniosek podpisany przez niewątpli-
wską większość Sejmu. Na wniosku jednak podpisa-
niemi. Liczni posłowie przystępują do trybu-
ny z zamiarem podpisania. Marszałek zarzą-
dza 10 min. przerwę, na to poseł Klemensie-

uwagę. Marszałek: Bądź pan cicho: Poseł Klemensiewicz: To bądź pan! uderzając pięścią w stół. (Jakież to kulturalne! Prz. Red.) Zrywa się w tej chwili wielka wrzawa na prawicy i nieustające okrzyki. Po przerwie o godz. 10 wieczorem wicemarszałek Osiecki wznowił posiedzenie i oświadczył, że wpłynął wniosek o zamknięciu posiedzenia z powodu spóźnionej pory. Sprzeciwił się temu poseł

Rataj. Poseł Skulski oświadczył, że zażądano zamknięcia posiedzenia nie z powodu spóźnionej pory, lecz z powodu obrazy marszałka przez jednego z posłów.

W głosowaniu, wniosek o dalsze obrady odrzucono 173 głosami przeciwko 166.

Następne posiedzenie Sejmu jutro w piątek o godz. 14 przedpołudniem.

Wielkie Niemcy w przededniu rokowań.

Sejm Rzeszy w sprawie bawarskiej.

WIEN 26 (PAT) „Neues Wiener Tageblatt“ donosi z Berlina pod datą 26 b.m. Gabinet Rzeszy odbył wczoraj dwa posiedzenia, poświęcone sprawie bawarskiej. Sformułowane zostało oświadczenie, w którym rząd Rzeszy precyzuje swoje stanowisko wobec rozporządzenia bawarskiego. W oświadczeniu tem powiedziano:

Poraz pierwszy od utworzenia Rzeszy niemieckiej powstaje sytuacja, że rząd krajowy nie uznaje ustawy Rzeszy, powstałej w sposób konstytucyjny. Rozporządzenie rządu bawarskiego jest sprzeczne z konstytucją, a zatem nie ważne.

Gdyby uznano tego rodzaju stanowisko jednego kraju, wówczas równałoby się to końcowi jedności państwa. Ustawa o ochronie republiki została przyjęta większością więcej niż dwie trzecie głosów.

W głosowaniu oświadczyły się wszystkie rządy krajowe za tą ustawą z za wyjątkiem Bawarii. Rząd bawarski miał kilkakrotnie sposobność do zaznaczenia swych wątpliwości na drodze konstytucyjnej. Zostały też włączone do projektu ustawy, różne zmiany i poprawki na wyraźne żądanie rządu bawarskiego.

Nasza ciężko nawiedziona ojczyzna została tym krokiem rządu bawarskiego narażona na nowe niebezpieczeństwa i zawieruchy. Jest tedy najważniejszym zadaniem rządu

Rzeszy, aby przywrócić o ile możliwie najszybciej autorytet Rzeszy.

Oświadczenie wyraża w końcu nadzieję, że rząd bawarski przez swego prezydenta ministrów jasno i wyraźnie oświadczy, że stoi przy Rzeszy, i w końcu uzna jej żądania, a w interesie jedności państwa da się przekonać przytoczonymi w oświadczeniu argumentami.

WIEN 26 (PAT) Dzisiejsze dzienniki tutejsze donoszą, że bawarski prezydent ministrów hr. Lerchenfeld w najbliższych dniach przybędzie do Berlina, aby pertraktować z rządem Rzeszy.

BERLIN 26 (PAT) „Vorwaerts“ donosi z Monachjum, że toryści i obcokrajowcy z Bawarii masowo opuszczają Bawarię z obawy przed możliwymi rozruchami.

EILWESE 26 (PAT) Wśród członków gabinetu Rzeszy, którzy obradowali przez cały wtorek panuje przekonanie, że rozporządzenia rządu monarchijskiego jest pozbawione podstaw prawnych i jest sabotowaniem uchwał rządu Rzeszy. Gabinet Rzeszy powołał decyzje dopiero wówczas, gdy zostaną wyczerpane wszelkie możliwe rokowania z rządem bawarskim.

Napad na posła ks. Kaczyńskiego.

O charakterze napadu krąży rozmaite wersje.

WARSZAWA (wł.) Dzisiaj zrana przybył do Sejmu komisarz policji, p. Szczypiórkowski i zawiadomił klub chrześcijańskiej demokracji, że nieznanymi sprawcami napadli na posła ks. Kaczyńskiego i zadali mu kilka ciężkich ran tłuczonych.

Wiadomość ta wywołała w klubie Chr. Dem., rozumiące oburzenie, odbywały się przy tem głosy, wyrażające przypuszczenie, że napad miał charakter polityczny i wywołany został ostatnimi wypadkami na tle przesilenia gabinetowego.

Naogół jednak panuje przekonanie, że

przypuszczenie to jest mylne, ks. Kaczyński bowiem jeden z najwybitniejszych przedstawicieli ruchu chrześcijańskiego społecznego, dzięki swemu taktownemu postępowaniu cieszy się szacunkiem również wśród swych przeciwników politycznych.

Napad był prawdopodobnym aktem zemsty ze strony pewnych indywiduali, którym ks. Kaczyński przeszkodził w rozpajaniu robotników.

Władze policyjne wszczęły energiczne dochodzenie, które wyjaśni pewnie wątpliwości. 2

Niemcy o przesileniu w Polsce.

BERLIN 27. 7. lipca (wł.) Warszawski korespondent „Vossische Zeitung“ daje dziś swemu dziennikowi dłuższe sprawozdanie o trwającym już 2 miesiące przesileniu gabinetowym w Polsce, określając obecną chwilę, jako punkt największego napięcia.

W związku z tem podaje on cenę obecnej sytuacji w Warszawie. Pewien znany polityk lewicowy oświadczył mu podobno, że od głosowania nad votum nieufności dla Piłsudskiego zależy będzie los Polski. W obu obozach wiadać decyzję przeprowadzenia walki bezwzględnie do ostatecznych rezultatów. Korfanty całą swą demagogię oddał na usługi swoich celów. Na cjonalistyczne hasła, popularyzowane podczas

manifestacji narodowych, urządzanych z tak wielkim nakładem słów, streszczają się w tem, że Piłsudski jest na usługach Niemców i żydów, z Katowic donoszą telegraficznie, że gdyby Korfanty objął rządy to niewątpliwie granice Polski sięgałyby aż do Odry,

Szczególnie niepokoi korespondenta to, że Paderewski przybył już z Ameryki do Europy, skąd przybyć zamierza jako nowy szef Państwa do Warszawy.

Z całego dotychczasowego stanowiska wynika, że nie ma ona zamiaru porzucenia swego planu nawet na wypadek ewentualnego upadku wniosku w sprawie uchwalenia nieufności Piłsudskiemu.

LOS Y

do klasy IV-ei nadeszły, zamienić można w adm. dz. „Rozwoju“ s—4

Kronika zagraniczna

Peciw sjonistom w Palestynie.

(X) Katolicka prasa włoska poruszona jest sytuacją w Palestynie. Duże wrażenie wywarła w Rzymie odezwa delegacji Arabów palestyńskich, zaznaczająca, iż ludność arabska stanowi 93 proc. ludności Palestyny, nie może więc akceptować sjonistycznej polityki rządu angielskiego. Arabowie, walczący przy boku aliantów, zdobyli prawo niezależności narowej. Dalej Arabowie uskarżali się na stronniczość Anglików na korzyść żydów, podając jako przykład oddanie koncesji wodnych w Palestynie na 70 lat Rutenbergowi, co oddaje kraj pod kontrolę ekonomiczną oraz przewagę polityczną sjonistów. (5)

Jofe jedzie do Chin.

(X) Jofe został mianowany posłem rządu sowieckiego w Chinach. (5)

Zamach na Trockiego.

(X) Podczas dokonanego przed kilkoma dniami przeglądu wojsk bolszewickich w Moskwie dokonał jeden z żołnierzy zamachu na Trockiego. Żołnierz chybił. Stawiono go natychmiast przed szeregami i bez wydania wyroku sądu wojennego w oczach zgromadzonych pułków rozstrzelano go na miejscu.

Dziwna rzecz, że prasa bolszewicka faktem pomija milczeniem. (AP) 9

Z OSTATNIEJ CHWILI

PRZESILENIE GABINETOWE WE WŁOSZECH.

WIEN 27-7 (A. W.) Korespondent „Neues Wiener Tageblatt“ telegrafuje z Rzymu, że bawiący obecnie w Vichy były minister Giolitti otrzymał od króla włoskiego wezwanie utworzenia nowego gabinetu. Jeżeli by Giolitti zdecydował się przyjąć tę propozycję powoła on pos. Orlando, Bonomiego i Salandré do gabinetu, który będzie miał cechy wielkiego ministerstwa unii narodowej.

GWALTY NIEMIECKIE NA G. ŚLASKU.

KATOWICE 27-7 (A. W.) Donoszą z powiatu strzeleckiego, że Niemcy groźbami zmuszają robotników polskich do zapisywania się do niemieckich związków zawodowych. Z powiatów zachodnich usuwają księży, nauczycieli i urzędników Polaków.

KATOWICE 27-7 (A. W.) W powiecie opolskim policja niemiecka aresztowała kilku orzeszowców, ale nie mogła lub nie chciała całkowicie opanować położenia. Czytelnicy gazety „Nowiny opolskiej“ nie otrzymują wcale egzemplarzy tego pisma, które ginie w drodze.

Napad na „Słowo Polskie“.

OW (wł.) 27 | 7. Rozzuchwalona wieść o głosowaniu w Sejmie bojówka legionowa w liczbie około 40 osób wczoraj wieczorem przed redakcją „Słowa Polskiego“ krzykliwą demonstracją, po argnęła do lokalu redakcji. Nie zastawszy tam nikogo, wzięła do ręki pociski i w kierunku lokalu redakcyjnego wśród pogroźek opuściła lokal zapowiadając ponowny napad. (2)

Pamiętajcie o sierotach po powstańcach

Tchórze.

Tchórze! Cofnęli się w ostatniej chwili przestraszyli się konsekwencji. A jednak wniosek nieufności dla p. Naczelnika był koniecznością państwową, którą z ciężkim sercem musiały stronnictwa prawicowe wnieść na obrady Sejmu.

Naczelnik Państwa postawił się ponad prawem, nie respektując uchwał sejmowych, łamiąc przepisy konstytucji.

Dzień wczorajszy miał być „kropką nad i” konsekwencją dwumiesięcznego przesilenia wywołanego i podtrzymywanego przez Naczelnika Państwa, na którą Naczelnik Państwa uczynił sobie zarobek.

Jednakże nie stało się tak, jak sprawiedliwość nakazywała. Tchórzliwsi, czy też obalamu ceni odpadli w ostatniej chwili i votum nieufności, które było postawione z nagłą koniecznością i rzetelnej troski o dobro kraju nie przesyłało, przegłosowane wielkimi głosami Żydów i Niemców.

Bo jeśli chodzi o większość polską, to ta faktycznie miała prawicę. Rezultat głosowania był następujący. Za wnioskiem głosowało 188 posłów, przeciwko 205 posłom. Jednakże w tych 205 głosach było 11 głosów żydowskich i 7 niemieckich no i głosy rdzennych Polaków jak np. Dianhand, Lieberman, Perl i.t.d., a w końcu różnego autoramentu bolszewizujące Okonie. A jednak pomimo tego pozornie dodatniego rezultatu dla Naczelnika Państwa, bo pozwalające go mu pozostawać na swym stanowisku, faktycznie jest to już klęska, jeżeli weźmiemy pod uwagę, że cieszy się zaufaniem tylko połowa społeczeństwa i to tej połowy, która się składa między innymi z Niemców i Żydów, tych notorycznych wrogów Polski i jej państwowości. Jeżeli 20 lutego 1919 roku Sejm jednogłośnie zaakceptował p. Piłsudskiego na stanowisku Nacz. Państwa, to w d. 26 lipca 1922 r. po odeptaniu przez niego prawa, zlekceważenia woli większości sejmowej gdy złamał swoje ślubowanie na Konstytucję z r. 1919 powinien był jednomyślnie wyrazić mu swą nieufność.

Jeżeli Polska chce uchodzić za państwo praworządne to winna przestrzegać wykonywania praw i obowiązków nakładanych przez Konstytucję na jej urzędników. Zdawało się, że również rozumiał to p. Piłsudski, bo w dniu 14 lipca br. uważał niepodpisanie nominacji ministrów Korfantego za czyn niekonstytucyjny i dlatego by uniknąć kolizji z prawem zapowiedział swoje ustąpienie... Jednakże jak się okazało był to tylko zwykły manewr, próba nacisku na stronnictwa praworządne, prawicowe, zastraszenie tchórzliwszych, którzy się cofnęli przed decyzją wobec grożącego przesilenia na najwyższym stanowisku państwowym. Gra Naczelnika Państwa stała się zupełnie jasną dnia 19 lipca b.r. gdyż pomimo, że 14 br. przyrzekł uszanować prawo i ustąpić, przyrzeczenie to złamał, nie podpisał i nie ustąpił.

A jednak sztuka mu się udała. Tchórzliwsi a może tylko interesowniejsi cofnęli się w ostatniej chwili i przeszli na jego stronę. Klub Pracy Konstytucyjnej t. zw. „języczek u wagi” partja która wciąż tylko waha się na różne strony, uważając skąd wiatr wieje i gdzie może więcej zarobić, przeszła na jego stronę.

Obecnie Naczelnik Państwa ma za sobą minimalną większość głosów posłów Sejmowych a głosów posłów Polaków większość

przeciw Sobie. Jeżeli p. Naczelnik Państwa jest człowiekiem ambitnym a z tej strony mieliśmy sposobność go poznać to w każdym razie ustąpił, zważając na swoje uprzednie przyrzeczenie oraz na te przeważające głosy Polaków, którzy go nie chcą.

Naczelnik Państwa jest człowiekiem, który stoi na zawadzie prawnie powołanemu rządowi Korfantego, nie chcąc go desygnować. Dzięki niemu sprawdza się tak popularne zdanie, które było kłówną polski XVIII wieku: „Polska nie

rzędem stoi”. Już od 56 dni nie mamy kierującą nawą państwową ministrowie, nie nizaufania Sejmu, zato prawnie powołany rząd nie uzyskuje obowiązującego podpisu.

Winę dalszego przewlekania przesilenia ponoszą ci, którzy swoimi głosami przeważali szale na stronę rzeczników nie praworządności.

Ostatnie słowo w tej arcyważnej sprawie mieli ludzie bojaźliwi i ci co się zlekli.

Tchórzeli (7)

K.

UKŁADY BOLSZEWICKO-NIEMIECKIE

Podczas konferencji genueńskiej stanął między Skirmuntem a delegacją niemiecką ustny układ, że już w najbliższym czasie oba państwa przystąpią do rokowań celem zawarcia umowy, regulującej wszystkie sporne kwestje, jakie się na skutek traktatu wersalskiego wyłoniły między Polską a Niemcami — pisze „Głos Narodu”. W ten sposób min. Skirmunt, na kilkanaście dni przed swem, niestety, przedwczesnym ustąpieniem, zamierzał wypełnić ważną lukę, jaka jeszcze istniała w systemie naszego życia międzynarodowego. I rzeczywiście układy polsko-niemieckie zostały oficjalnie rozpoczęte 15 lipca w Warszawie, a już 20 b. m. mógł p. Kazimierz Olszowski z polskiej ap. Stockhammer z niemieckiej strony podpisać układ przedwstępny, otwierający pomyślne perspektywy dla dalszych merytorycznych konferencji, które się rozpoczną w Dreźnie około połowy września.

Niemcy wchodzą zatem na drogę, którą, mimo wyraźnych postanowień traktatu wersalskiego, przez trzy lata omijały; na drogę gospodarczego i sąsiedzkiego współżycia z Polską. Momentem, który zadecydował o zmianie polityki niemieckiej, było objęcie części G. Śląska przez Polskę. Z chwilą gdy wielkie bogactwa górnośląskie wzmocniły organizm gospodarczy Polski, nadzieje Niemców na zwycięstwo w walce gospodarczej z Polską spadły do zera. Równocześnie stracili Niemcy dla swej walki bojkotowej bezpośredni polityczny cel, jakim było osłabienie Polski dla odwrócenia od niej sympatii Górnoślązaków. A wreszcie zobaczyli, że bojkot przynosił Polakom nie tylko szkody, ale i duże korzyści. Wytworzył on w naszym kraju brak pewnych towarów, ale w ślad za tym brakiem wywołał silny wzrost produkcji dla jego zaspokojenia. Przedsiębiorstwa polskie znajdowały w braku niemieckiej konkurencji znakomitą konjunkturę handlową i rozwijały się szybko. Bojkot był jak kopia Achilleusza, która jednym końcem goła rany zadane drugiem. Niemcy spostrzegli wreszcie, że dalszem unikaniem polskiego rynku wcale Polski nie zniszczą a tylko siebie raz na zawsze z tego rynku, tak

dla nich potrzebnego, wykluczają, wprowadzając nań produkty francuskie, angielskie, czeskie i — polskie. Zawrócili zatem z drogi.

Zawarta 15 b. m. wspomniana wyżej, umowa przedwstępna oznacza już zaniechanie bojkotu. Był to warunek, stawiany przez Polskę, dla rozpoczęcia rozmów o ostateczny traktat i Niemcy ten warunek spełnili. Bojkot nie legal na zaprowadzeniu systemu wydawania specjalnych zezwoleń na eksport towarów Niemiec. Wprawdzie system ten był stosowany w zasadzie do wszystkich państw, atoli w praktyce okazało się, że wobec Polski stosowano go z niesłychaną surowością. Ponadto rząd niemiecki wprowadził specjalne ceny na towary eksportowane zagranicę. Te regulowanie cen eksportowych również szczególnie niekorzystnie wypadło w stosunku do potrzeb gospodarczych Polski.

Obecnie ograniczenia te usunęto, co stwarza przychylną dla dalszych układów atmosferę. Niemcy zobowiązali się ponadto wypełnić ściśle układ wiesbadeński, o zwrocie Polsce 35, 000 koni w zamian za konie wywiezione z okupowanego Królestwa a Polska przyrzekała wykonać umowę o statkach rzecznych na Nocy i Wiśle, oraz przyznać Niemcom tranzyt towarowy do Rosji, tak wielkie dla nich mający znaczenie.

Polska pragnie szczerze, by stosunki jej z Niemcami weszły w fazę pokojowego życiowego sąsiedztwa. Rozpoczęcie układów z Niemcami przyjmujemy jako zakończenie cyklu terytorjalnych procesów polsko-niemieckich, mających swe źródło w traktacie wersalskim. Procesy te, widziane w perspektywie dziejowej nie skończą się oczywiście powrotem G. Śląska do Polski, ale dalsza walka na jakiś czas toczyć się będzie już w ramach pokojowej konkurencji i propagandy. Będziemy żyć w pokoju formalnym, ale walka dziejowa, walka kultury trwać będzie dalej. Jest ona niezbędnym czynnikiem naszego bytu narodowego i w tej walce pokoju nigdy mieć nie będziemy. (1)

Hakatyści w Gdańsku.

GDANSK 27. 7. (tel. wł.) W „Deutsche Volkstein” ukazał się charakterystyczny artykuł omawiający położenie obecne w wolnym mieście. Zarzuca się senatowi zbyt dużą tolerancję, że senat nie dostosowywa się do ludności niemieckiej, stanowiącej 80 proc. mieszkańców. Robotnicy będą musieli albo wyprowadzić się do Niemiec, co byłoby dla nich tradycją, albo szukać oparcia w Polsce, która przyczyni się do rozkwitu wolnego miasta.

Urzednicy, nastąpi z Niemiec, wynoszą z Gdańska co tylko mogą dla siebie.

Pismo to omawia dalej zajścia, które, jak się okazało, spowodowane były ćwiczeniami policji, zabawiającej się rzucaniem min do morza. Pismo protestuje przeciwko takiemu postępowaniu i zaznacza, że obywatele nie mogą płacić podatków, jeżeli policja puszczała je z dymentem.

GDANSK 27. 7. (tel. wł.) Ogłoszono tu wczoraj list pewnego obywatela niemieckiego z Oliwy, który nawołuje do niesprzedawania Polakom gruntów i domów, tudzież wynajmowania im mieszkań; albowiem w ten sposób wyrzuci się Polaków z okręgu gdańskiego. Jedni twierdzą, że wróg stoi na prawicy, inni, że na lewicy — Gdańszczanie mają tylko 2 wrogów: na zachodzie Francję, na południowo-wschodzie Polskę.

GDANSK, 27.7. (Tel. wł.) Wobec rozłamów w niemieckiej partji ludowej sekretariat tejże partji w Gdańsku oświadcza, że bez względu na to, czy w Rzeczy nastąpi rozłam, czy też nie, gdańska partja zachowa jednolitość.

Jeden z dzienników miejscowych zaznacza, że jest to proklamacja kursu niebezpiecznego dla polityki ludności gdańskiej i robotnicy nie winni mieć się na baczności. (7)

NA ARGENTynie.

Jak to Jan Kanty głosował z lewicą.

Z cyklu p. t. „Opowieści ludowe“.

Mieszkając sobie w stolicy ziemi galilejskiej pewien stateczny kupiec imieniem Jan Kanty. Nie był to wprawdzie święty ale zato winiarz i to nie byle jaki. Sklep miał okazały, znał go cały Kraków, Podgórze a nawet i dalsze okolice aż po Bochnię i Wieliczkę.

Chociaż w metryce był zapisany jako kałolik ale niewierne ludziska twierdziły że pono z ormian pochodzi bo ma spryt lepszy od żydowskiego.

Dużo ludzie o nim gadali, wiele mu zarzucali ale z biegiem czasu wszystko się zaciera. Zapomnieli mu nawet ludzie wybory, co to przed wojną było wiele hałasu o naruszonych pieczęciach i podrzuconych kartkach, tylko tej wody dolewanej do wina to mu żaden uczciwy pijak nie wybaczył.

Ze to w Galilei są ludzie „niekuniknie“ więc tego Jana Kantego na wiceprezydenta miasta wybrali a nawet na posła do sejmu. W sejmie przystał pan Jan do takich ludzi co ich kpakami nazywają. Są to pieczeniarze, którzy głosują tam gdzie więcej oberwą.

Mówili ludzie, że w ostatnich czasach na kpaków przyszło opamiętanie, bo z narodowcami ręka w rękę idą.

Pan Jan Kanty, że to przesilenie jakoś długo trwa a handelek kiepsko idzie, gdyż ludzie odwykli od wina, wrócił do Krakowa i siadł za ladą, bo, bądź co bądź, mówi przyszło wie: „Kupieckie oko i gościa złowi“.

Jechał właśnie przez Kraków do Wierchosławic wójt Wincenty i dumiał co tu z pieniędzmi zrobić. Żniwa się zaczęły, zaraz zaczął pieniądze walić a tu niewiadomo gdzie je podziąć. Kupić jeszcze jeden majątek, bądź co bądź niebezpiecznie, a nuż na utrapienie reformy rolna będzie wykonana to przykroby było rozstawać się z ziemią, złotem teraz nie płacą więc niema czego chować bo papierki w ziemi

prędko butwieją. Zby rozjaśnić sobie umysł wstąpił pan Wincenty do winiarni Jana Kantego na „jednego“.

W handelku spotkał się pan wójt z panem prezydentem i trochę się na siebie poczeli boczyć jako że jeden po lewej stronie chodzi a drugi na prawo zbacza, ale kiedy do siebie przepili zaraz się języki rozwiązały i poczeli gwarzyć po przyjacielsku.

Wtedy gdy pan Jan się skarży, że handelek jakoś kiepsko idzie, a ludzie od wina całkiem odwykli, tak mu rzecze pan Wincenty:

— Wie kupiec co, mnieby ta parę beczek węgryzna się zdało, bo myślę o weselisku mojej młodziej co to ma wyjść za hrabiego. Mój kum, Ignac z Krowodrzy też potrzebuje parę beczek, gdyż sobie nowy dom kupił, więc musi go teraz oblać, jeno cała bieda, że kupiec z prawicą trzyma, a nam nie przystoi w takiego kupować.

Janowi trochę markotno się zrobiło bo to interes niełada, więc coś zaczął bąkać, że ślubu z prawicą nie brał na wieki, a Wincenty począł kuć żelazo póki gorące.

— Całkiem zabaczyłem, że u rządcy Józefa Ponurego mają być znowu niedługo chrzciny, więc gdyby tak kupiec z nami poszedł to napewno by od kupca Józef Ponury też wina kupił.

To już ostatecznie zdecydowało pana Jana, i rzekł: „A więc zgoda. Co ja tam będę z inteligencją-głodomorami chodził, zawsze mi z gospodarzami i kamienicznikami więcej przy stoi. Dajcie pieniądze to wino odeślę, a kpaki idą z wami w kupie“.

I poszli!

A że pan Jan Kanty jest człek sprawiedliwy i kupiec solidny więc mu się trochę żal zrobiło prawicy, którą wywiódł w pole. Więc sobie pomyślał: „Poczekajcie dam wam satysfakcję“ i słowa dotrzymał.

Do wina zakupionego przez Wincentego dołał dwa razy więcej wody niż zazwyczaj. (1)

Gniew

Międzynarodowa konferencja skautowa.

W czasie od 23 do 29 lipca odbył się w Paryżu pierwsza Międzynarodowa Konferencja Instruktorów Skautowych. Reprezentowane na niej mają być wszystkie organizacje, przyjęte do Międzynarodowego Biura Skautowego w Londynie. Obrady konferencji otwarte zostaną przez prezydenta Rzeczypospolitej Francuskiej. Program jej, ujęty w 20 posiedzeniach, zawiera szereg zasadniczych zagadnień, odpowiednio zgrupowanych według dni obrad („Chłopiec“, „Instruktor“, „Natura i Sztuka“, „Życie i praca“, „Społeczność“, „Braterstwo“).

W konferencji biorą udział wszystkie organizacje pięciu. Związek Harcerstwa Polskiego reprezentowany będzie przez delegację w składzie następującym: prof. uniwersyteckiego dr. Eugeniusz Piasecki, przewodniczący delegacji w zastępstwie przewodniczącego Z. H. P. gen. J. Hallera, który wyjechać nie może, dr. Tadeusz Strumiłło, zastępca przewodniczącego, członek naczelnej rady harcerstwa, redaktor czasopisma instruktorskiego „Harcmistrz“, p. Henryk Glass, naczelnik głównej kwatery męskiej, p. Tadeusz Sopoćko, kierownik działu zagranicznego oraz p. Józef Jakubowski, sekretarz do spraw starszego harcerstwa. (8)

MIGAWKI.

Korfantego nie chcą żydzi,
Nie chcą Niemcy i... ktoś „Trzeci“.
Widać tego on nie widzi,
Ze Ojczyzna w przepaść leci!

Towarzystwo to dobrane,
Dawno w grze o Polskę zgrane,
Gdy Jej rady dać nie może,
Robotnika pcha na noż!

Lecz robotnik nasz nie głupi,
Wrogów Polski nie postucha!
Żyd i Niemiec go nie kupi
„Trzeciemu“ nieda ucha!

HENRYK FORD. 3)

Kwestja żydowska w Stanach Zjednoczonych.

Interes oznacza dla żyda pieniądz. Inna rzecz, co żyd robi z uzyskanym pieniądzem. Przy robieniu pieniędzy jednak nie może mu nigdy przeszkadzać jakiś idealistyczny popęd. Jego dochody nie umniejszają się nigdy na dobrowolne reformy, które inni ludzie usiłują poprawić położenie robotników.

Udział bogatych żydów w dobroczynności jest godzien szacunku; ich współdziałanie jednak przy socjalnych reformach równa się zeru. Z godnem naśladownictwem współczuciem dla swoich współplemienników dają część swego dochodu by złagodzić nędzę ludzką, którą przypisać należy ich sposobowi robienia majątku. Nigdy jednak prawdopodobnie nie przyszło im do głowy, by zmienić metody robienia pieniędzy i powstającą wskutek tego nędzę złagodzić lub usunąć.

Jest to złe, lecz zrozumiałe; a na wet więcej, fakt ten objaśnia wiele rzeczy które gania u żydów ci, którzy nie rozumieją ich charakteru. Żyd może iść dość daleko w tym kierunku, że oddaje część swego dochodu; nie uczynił jednak jeszcze nigdy ani jednego kroku, za wyjątkiem przymusu zewnętrznego, by oddać coś ze swego zarobku lub majątku, którego się dopiero dorabia. I chociażby socjalne skutki tego były takie same, jakgdyby działało się to wskutek braku uczucia i nieludzkości musimy jednak powiedzieć, że dzieje się to nie z powodu tych uczuć, lecz wskutek wrodzonego żydowi pojmovania interesu jako „gry w szczęście“. Niejedna propozycja reformy na korzyść klasy pracującej zdaje się żydowi podobnie nierozsądną, jakgdyby, ze

piisac uzyskany punkt swemu przeciwnikowi.

Żyd amerykański nie „asymiluje się“ Musimy to skonstatować nie jako zarzut, lecz jako fakt.

Ghetto nie jest wymysłem amerykańskim, lecz żydzi sami je stworzyli. Oddzielili się oni od reszty społeczeństwa jako silnie wyróżniająca się gmina. „Żydowska encyklopedia“ pisze o tem co następuje:

„Społeczna organizacja żydów w Ameryce różni się w ogólnych zarysach nie wiele od takież organizacji w innych krajach. Bez jakiegokolwiek przymusu przekładali żydzi mieszkanie w ścisłym sąsiedztwie obok siebie. Ta właściwość istnieje ciągle jeszcze.“

Zrobić wykaz opanowanych przez żydów gałęzi przemysłu i handlu w Stanach Zjednoczonych, znaczyłoby wyliczyć wszystkie najważniejsze pola pracy w kraju.

Naród amerykański zdumiałby się wielce gdyby zobaczył galerję amerykańskich kupców i przemysłowców, którzy zagranicą są stróżami naszego znaczenia w handlu, są to przeważnie żydzi. Rozumieją oni jasno wartość imienia amerykańskiego. Jeśli wejdzieszmy w obcym porcie do jakiego biura, które nosi nazwę: „Amerykańskie Towarzystwo Importowe“, „Ameryk. Tow. Handlowe“, lub też jakakolwiek inną, znajdziemy tam zwykle żyda, który przebywał w Ameryce prawdopodobnie bardzo niedługo. Rzuca to nie szczególne światło na poważanie, jakiego zazwyczaj „merykańskie metody“ w pewnych częściach świata. Jeśli 30 lub 40 rozmaitych ras robi interesu pon nazwą „Amerykanów“, nic dziwnego, gdy prawdziwi Amerykanie nie mogą poznać metod, które prasa zagraniczna nazywa amerykańskimi. Tak samo skarża się Niemcy, że zagranica sądzi ich podług mówiących po niemiecku wędrownych handlarzy żydowskich.

nach Zjednoczonych nie byłyby niczem uderzającym. Dobrobytu jednak, jako zasłużonej nagrody za przedsiębiorczość i pilność, nie należy zamieniać z władzą.

Podobny dobrobyt, jaki osiągnęli żydzi, może osiągnąć każdy, kto zapłaci zań tą cenę co żydzi—z zasady bardzo wysoką—nikomu jednak z nienależących do gminy żydowskiej nie udało się w podobnych warunkach osiągnąć tego stopnia władzy, jaki osiągnęli żydzi; nieżydom brak podobnej zdolności działania ręką w rękę, pewnego rodzaju świadomego celu sprzyśnięcia i tej jednolitości wysoce rozwiniętego poczucia wspólności rasy, które to cechy odznaczają żyda. Nieżydowi nie sprawia to różnicy, czy drugi należy do tej samej rasy lub nie; dla żyda jest najważniejszem, czy jego sąsiad jest również żydem.

Można powiedzieć, że wszystko, czego jał się żyd w Stanach Zjednoczonych, udało mu się—za wyjątkiem uprawy ziemi. Żydzi tłumaczą to zwyczajnie w ten sposób że uprawa ziemi jest zbyt prymitywną, by zatrudnić w zupełności umysł żyda; dlatego nie interesuje się nią w tym stopniu, by gospodarować ze skutkiem; w mleczarstwie i hodowli bydła, gdzie potrzeba więcej sprytu, osiągnął żyd dobre wyniki. W różnych stronach St. Zjednoczonych usiłowano wielokrotnie założyć żydowskie osady rolne; historia ich jest jednym pasmem niepowodzeń. Jedni przypisują winę brakowi odpowiednich wiadomości z dziedziny racjonalnego rolnictwa, drudzy temu, że w gospodarstwie rolnem nie ma wcale elementu spekulacyjnego. W każdym razie żydzi osiągają o wiele lepsze wyniki w nieproduktywnych czynnościach, niż w zasadniczo produktywniej uprawie ziemi. Znawcy tej sprawy powiadają, że żyd nigdy nie był wieśniakiem, lecz zawsze handlarzem.

Koniec.

Zygzaki.

Urzednicy magistratu warują.

Jak podają informacje w roku bieżącym w magistracie łódzkim dostało pomieszczenia zmysłów aż pięciu urzędników.

Jest to objaw bardzo znamieny, bowiem nie dziwnego, że w urzędzie, gdzie za kwalifikacje naukowe jest żądane świadectwo należenia do p. P. S. urzędnicy, którzy posiadają jedynie taki cenzus naukowy, wariują wobec funkcji którą mają wykonywać, a do której nie mają żadnego przygotowania.

Jest obawa jednak żeby wściekliczna w magistracie nie poczęła panować nagminnie bo wtedy ludność miejscowa byłaby w niebezpieczeństwie.

Bardzo słusznie, że w biurach urzędów magistrackich urzędnicy pracują za kratkami. 2

KRONIKA

— Kalendarzyk

Dziś: Piątek 28 lipca, Innocentego

Wschód słońca g. 5 m. 50

Zachód g. 7 m. 53.

— Widowiska.

„Luna“ (Przejazd 1)

„Marja del Porto“

„Odeon“ Przejazd 2

„Paragraf 62-gi praw o małżeństwie“

Grand-Kino (Piotrkowska 72)

„Zygomar i Protea“

Kino „Corso“ „Przez wszystkie piekła“ amerykański dramat sportowy w 6 aktach.

Ogród Ogniska Załog., ul. Przejazd, Symoniczna orkiestra 18 pułku piechoty ze Skierniewic pod batutą Goldberga.

Teatr letni „Soala“ (Ceglarniana 18)

„Nowy program Nr. 10“

— Kalendarzyk historyczny.

1657 Traktat zaesepno odporny Polski z Danią przeciw Szwecji. (2)

— Wyszkolenie wojskowe nauczycieli.

Pragnąc powierzyć przysposobienie wojskowe młodzieży szkolnej siłom nauczycielskim, ministerjum spraw wojskowych urządza w pierwszych dniach sierpnia w Rembertowie kurs wyszkolenia wojskowego dla nauczycieli. Zgłoszenia w Wydziale Wychowania Fizycznego Ministerjum oświaty. Bagatela 12. (5)

— Two. Samokształcenia im. Konarskiego.

Ogólne Nadzwyczajne Zebranie Członków T-wa Samokształcenia im. St. Konarskiego w Łodzi odbędzie się w niedzielę dnia 30 lipca r. b. o godzinie 3 m. 30 po południu w lokalu T-wa przy ul. Juliusza 28. (5)

— Zjazd b. oficerów.

B. legioniści chcący wzięciu udział w zjeździe Krakowskim zechcą zgłosić się do dnia 3 sierpnia włącznie u J. Rutkowskiego Andrzeja 4. Biuro insp. mieszk. między 8—3 ppł. i składać 1500 mkp. za co w Krakowie otrzymają kartę uczestnictwa w zjeździe, która upoważnia bez żadnych dopłat do otrzymania kwatery (wspólnej w koszarach), uczestnictwa w obradach zjazdu wspólnego obiadu polowego w dn. 6 sierpnia, otrzymania odznaki zjazdowej.

Każdy z uczestników musi sam z własnych funduszy pokryć swoje koszty utrzymania w Krakowie przez dni zjazdowe. W przedzień zjazdu na cwozcu w Krakowie udzielać dzie wszelkich informacji przedstawiciel Łodzi kol. Wojcieszek.

Powiększe szczególowo będą oma

wiane na zebraniu b. Legjonistów które odbędzie się dnia 30 lipca w sali Ligi Kobiet (Przejazd 1) o godz. 10 rano! 9

— Sprostowanie.

W śródowym numerze „Rozwoju“ w Zygzakach podane zostało niewłaściwie imię nieboszczyka Grobelnego. Winno brzmieć Edmund nie Stanisław. 9

— O nadużycie w urzędzie mieszkaniowym.

p) W związku z nadużyciami popełnionymi w urzędzie mieszkaniowym zostali zawieszeni w pracy trzech urzędników. Sprawę przesłał do prokuratury. Kierownik urzędu p. Ilinicz został przez prezydium magistratu zawieszony w urzędowaniu, za spoliczkowanie jednego z interesantów, który zarzucił p. I. udział w nadużyciach.

W ostatnim czasie usunięto w magistracie 6 urzędników za nadużycia.

— O cmentarz wojskowy.

(p) Na wniosek prezydenta Rzewskiego, władze samorządowe postanowiły wystąpić do zarządu grobów wojennych przy M.S. wojsk. o przeniesienie cmentarza wojskowego, mieszczącego się przy szosie Konstancyńskiej za torem kolei kaliskiej na cmentarz wojskowy w Górcz-Pabianickiej Wybór miejsca pod cmentarz przy szosie Konstancyńskiej nie odpowiada przepisom sanitarnym, według których zmentarze winny być urządzone w odległości trzech kilometrów od granic miasta. Nadmienić należy, że plan regulacji miasta przewiduje urządzenie na terenach przylegających do szosy Konstancyńskiej wielkiego parku ludowego. Prace nad urządzeniem tego parku zostały zapoczątkowane w swoim czasie, jednakże bezpośrednio sąsiedztwo cmentarza wojskowego uniemożliwia osłoneczne zrealizowanie projektu.

— O herbaciarnię na Górnym-Rynku.

p) W swoim czasie zarząd towarzystwa dobroczynności zobowiązał się do usunięcia nieestetycznego budynku herbaciarni szpecacego Górny-Rynek i uniemożliwiającego prace nad regulacją rynku. Wobec tego że budynek ten wbrew zapewnieniom zarządu tawa dotychczas nie został usunięty, sprawa ta skierowana została na drogę sądową

— O aptekę miejską.

p) Na skutek zapytania kasy chorych, w przedmiocie wydzierżawienia tejże kasy apteki miejskiej, magistrat odpowiedział odmownie, gdyż obecnie pertraktuje z ministerstwem zdrowia publicznego w sprawie otrzymania dla apteki prawa sprzedaży leków.

— O automobil dla pogotowia.

p) Swego czasu wyłoniony został projekt zakupu karet samochodowych dla pogotowia, obecnie jednak postanowiono z zakupem tym się wstrzymać aż do polepszenia się stanu finansowego miasta.

— Międzynarodowy kongres wychowania.

p) Dziś nastąpi w Genewie otwarcie III-go międzynarodowego kongresu wychowania. Zadaniem kongresu jest praca nad wychowaniem przez stowarzyszenie ludzi wszelkich ras, wszelkich narodowości i wszelkich wyznań.

Magistrat m. Łodzi wydelegował na powyższy kongres ławnika wydziału oświaty i kultury W. Gackiego.

— Przestępstwa w okręgu łódzkim

W drugim kwartale r. b. w okręgu łódzkim dokonano rozbojów bandyckich 70, zabójstw—29, koniokradytwa—56, kradzieży bydła—40, kradzieży zwykłych—2845 i kradzieży z włamaniem—682. Liczby te, jak widzimy poważne, dzięki jednak czujności i wytrwałej pracy policji łódzkiej przestępczość w okręgu łódzkim zmniejszyła się znacznie. Rozwojowi zbrodni sprzyja m. in. stosowanie zbyt łagodnych kar za nielegalne posiadanie broni.

Policja czyni usilne starania, aby odebrać broń licznym rzeszom zdemobilizowanych, dezertorów i zawodowych przestępców. Rabus bez broni palnej nie jest groźny i łatwiejszy do pokonania.

W czasie od 1 kwietnia do 1 lipca zaskwestrowano 104 rewolwery, 27 karabinów i 7 strzelb. Posiadaczami tej broni byli ludzie niepewni.

W dziedzinie bandytyzmu ujęto sprawców 20 napadów zbrojnych. Bandytów aresztowano 42. Z tej liczby czterech rozstrzelano na mocy wyroku sądu doraźnego.

Użycie broni przez policję w rozprawach z bandytami nastąpiło w 15 wypadkach, przy czym 3 osoby zostały zabite, 7 rannych.

Na liczniejsze wypadki bandytyzmu, połączonego z morderstwami, zdarzyły się w pow. brzezińskim. Dokąd też policja wysłała specjalny oddział, złożony z 20 ludzi, który w krótkim czasie opanował bandytyzm.

Zabójstwa dokonane były przeważnie na tle porachunków osobistych, zazdrości i waśni rodzinnych, oraz chęci zysku. Stosunkowo najmniej wypadków dzieciobójstwa.

Koniokradytwa zmniejszyły się o 5 wypadków. Plaga ta da opanować się w zupełności wtedy, gdy będzie wprowadzony przymus paszportowy dla koni.

Bydłokradytwa również się zmniejszyły o 5 wypadków.

Kradzieże maogół zmniejszyły się. Za kradzieże z włamaniem aresztowano 230 osób bez włamania—953.

Za morderstwa aresztowano i przekazano sądom 42 zbrodniarzy. 9

— Urzednicy magistratu warują.

(p) W ciągu r. b. w magistracie m. Łodzi dostało pomieszczenia zmysłów 5 urzędników.

Ostatnio jeden z pracowników wydziału handlowego dostał silnego rozstroju umysłowego na tle laetycznym. Osobnik ten miał manię prześladowczą, wszędzie widział tylko nadużycia i przesłał w ciągu roku do prezydium magistratu kilka anonimów o rzekomych nadużyciach. Urzędnik ten otrzymał obecnie urlop dwumiesięczny celem poratowania zdrowia. 2

— Szpital podrożał.

(p) Na wniosek inspektora szpitali miejskich dr. Mittelstaedta postanowiono doliczać do kosztów utrzymania w szpitalu jeden proc. na amortyzację inwentarza i bielizny. (2)

— Tyfus.

(p) W mieście naszym w ostatnich dniach wzmożła się epidemia tyfusu. Na skutek tego szpital w Radogoszczu postanowił otworzyć trzeci barak dla chorych na tyfus. (2)

— „Geszeftmany“.

(p) W sklepie Dawida Izbickiego (firma Textyl) niejaki Pinkus Liberman (Andrzeja 4) i Herman Frlich Wolborska 20), zamówili manufaktury na sumę półtora miliona marek. Dali oni Izbiickiemu a conto 170,000 mk. i dwa weksle na ogólną sumę 716,000 mk. Następnie podczas nieobecności w sklepie Izbickiego przybyli obaj „kupy“ i zastawszy 14 letnią córkę Izbickiego oznajmili jej iż za towar zapłacono poczem zabrawszy takowy zbiegli. (2)

Komunikaty

— Akademickie Koła Łódzian.

Zawiadamia, że sekretariat jego jest czynny wtorki i piątki od godz. 6 do 7-ej w lokalu Tow. Krajoznawców (Al. Kościuszki 17) 3183—3. (2)

Ze sportu

W niedzielę dn. 30 bm. odbędzie się match piłki nożnej K. S. „Wisła z Krakowa a Łódzkim Klubem Sportowym. (2)

ODPOWIEDZ OD REDAKCJI.

„Jedną z Łódzianek, prosimy o polecanie wanie się do Redakcji. (7)

Teatr i muzyka

— Konkurs orkiestr wojskowych.

Dziś w parku miejskim im. Staszycy odbywa się konkurs orkiestr wojskowych Korpusu IV.

Konkurs ten jest niebywałą atrakcją dla miłośników muzyki.

8 orkiestr wojskowych, które biorą udział w konkursie, koncertują oddzielnie i w kompletach po trzy i pięć orkiestr.

Nadprogramowo komplet orkiestr wykona marsze fanfarowe.

Dochód przeznaczono na „Dom Sierot Żołnierskich” i na uporządkowanie grobów żołnierskich.

W razie niepogody konkurs rozpocznie się dnia następnego. Początek o godz. 5 po południu. Szczegóły w programach. Bilety w cenie od 200—2000 mk. (8)

Ze świata.

AMERYKANIE A PRZESADY.

(§) Kilka pism francuskich stwierdziło niedawno, że Amerykanie są naogół bardzo przesadni. Oburzyła się na to prasa Stanów Zjednoczonych i zaprotestowała żywo ogłosiła na ten temat ankietę. Na 2000 nadesłanych odpowiedzi 1600 było potwierdzających. Dyrektor największego teatru nowojorskiego, przyjaciel Ryszarda Wagnera oświadczył, że w jego gmachu teatralnym żadem z foteli nie jest oznaczony liczbą 13. Fatalna trzynastka zastąpiona jest przez 12 bis, a to z tego względu, że publiczność amerykańska obawia się tej nieszczęśliwej przynoszącej cyfry. Dyrektor teatru dodaje, że przyjaciel jego sławny Ryszard Wagner również miał stracha przed trzynastką, zastąpioną jest przez 12 bis, a które wraz z imieniem daje akuratnie 13 liter; znakomity kompozytor niemiecki urodził się w r. 1813, umarł 13 lutego a w przeddzień swej śmierci nie mógł dokończyć pisanego przez siebie listu i napisał tylko 13 linij. 9

NOWY TYP ZEGARKA — BUDZIKA.

(§) Pewien zegarmistrz z Chicago skonstruował specjalny, dotychczas nieznanego typu zegarka-budzika.

Obok maszyneryj, umieścił on mały aparat fonograficzny. Gdy właściciel zegarka pragnie nastawić go na pewną godzinę, zakłada w miejsce obecnie znanej dzwonki, płytkę gramofonową. W odpowiednim czasie maszyneryja zaczyna działać i zegar wygrywa dyskretne melodie, przy dźwiękach których miłe jest przebudzenie, częstokroć z wielce niemiłych snów. Budzik wygrywa melodie jakich tylko zapragnie jego właściciel. I tak na przykład „weterana wojny światowej budzi pobudka wojskowa, łowelasa popularna śpiewka z jakiegoś tinglu. Słowem — wynalazek świetny i miły dla ucha, a jeżeli zimny dźwięk dzwonki. (4)

ŚLUB NA ODLEGŁOŚĆ — ZAPOMOCĄ TELEGRAFU BEZ DRUTU.

(§) Najnowszą modą, a raczej manją jest obecnie w Ameryce — telegraf bez drutu. Pewna młoda miss w Detroit posłużyła się tym wynalazkiem nowoczesnej techniki, aby na odległość wziąć ślub z oficerem marynarki, znajdującym się na pokładzie statku wojennego. Panna młoda w otoczeniu orszaku ślubnego w Detroit oczekiwała na uroczyste zapytanie pastora, przesłane w odległości 5000 klm. zapomocą telegrafu bez drutu, czy chce zostać żoną tego a tego. Odpowiedź, oczywiście potakująca, odebrał w tej chwili pan młody na swym okręcie. Dalsze uroczystości odbyły się również w 2 odcinkach: w Detroit rozradowany tłum wznosił okrzyki na cześć „żony bez drutu”, na morzu porucznik popijał w gronie kolegów, życzących mu z całego serca, aby ślub, zawarty na odległość, złączył młodą parę jak najściślej.

Przykład ten zaczęto naśladować gorliwie i dziś „ślub bez drutu” uchodzi za ostatni wyraz mody, jest bardziej modny, niż „ślub w aeroplanie”. (4)

ARYSTOKRATYCZNA PARA TANCERZY.

(§) Znany arystokrata węgierski hr. Zichy i żona jego zaangażowali się w hotelu Atlantic „City” jako tancerze na przeciąg 6 miesięcy z opłatą 1,000 dolarów tygodniowo. (6)

PRZEMYSŁ I HANDEL.

Przemysł w Jugosławii.

(=) W wytwórczości w granicach dawnej Serbji widoczna jest ewolucja, której konsekwencją jest stopniowe przechodzenie do produkcji nowożytniej, t. j. fabrycznej. Z poszczególnych rzemioł, które przed wojną były w pełnym rozkwicie, a obecnie wymierają, albo już zupełnie zanikły, należy wymienić: przeróbkę wełny z kóz (t. zw. mutavdzijski zanat), wyrób t. zw. kantarów t. j. wag, wyrób noży, wyrób juków, wyrób kołb do strzelb krawiectwo strojów wieśniaczych i t. d.

Także i przemysł domowy, wykonywany przez poszczególne rodziny lub całe gminy, a nawet przez całe powiaty, ustępuje powoli miejsca przemysłowi fabrycznemu. Przemysł ten jednak nie został w tym stopniu zmódnizowany, jak niektóre rzemiosła. Niektóre jego gałęzie mają i nadal wszystkie dane do dalszego rozwoju, jako bezwzględnie zaspakajające tu potrzeby, niektóre zaś mogą się utrzymać pod warunkiem przeprowadzenia pewnych reform technicznych celem ułatwienia wytwórczości i przystosowania się do nowych warunków gospodarczych.

Przemysł fabryczny postępuje naogół naprzód, czemu w zasadzie nie może przeszkadzać brak wydatniejszych pod względem jakości terenów węglowych, gdyż coraz częściej zużywa się w celach przemysłowych pędową siłę liczących rzek górskich.

W niektórych działach przemysłu fabrycznego nie przystosowano jeszcze do nowożytnych wymagań technicznych z niekorzyścią dla kraju, wskutek czego tu surowce mają być wywożone, by po przeróbce z zagranicy ponownie znaleźć się na tutejszych rynkach. Niektóre zaś surowce (np. wełna) nie nadają się do celów przemysłowych, tak że powstaje konieczność sprowadzania ich z zagranicy.

Głównymi centrami rzemioł w Serbji są przedewszystkiem główne i okręgowe miasta.

Rzemiosła spożywcze, jak piekarstwo, szynkarstwo, cukiernictwo, rzeźnictwo, wędliniarstwo, najlepiej rozwinięte są w Belgradzie.

Błacharstwo rozwija się słabo i wytwarza tylko drobne przedmioty blacharskie i naczynia. Stolarstwo wskutek silnego ruchu budowlanego rozwija się intensywnie. Bardzo dobrze rozwija się kamieniarstwo, monterstwo cieślaństwo, murarstwo i t. p.

Z innych rzemioł należy wymienić zegarmistrzostwo, szewstwo technicznie dobrze zaopatrzone i znakomicie ochronione cłami przed obcą konkurencją. Krawiectwo, kuźnictwo, garncarstwo, walczące z importem naczyń emaljowanych i t. p.

Rzemiosła, które pracowały dawniej na potrzeby ludności rolniczej, pomalutką znikają z miast i miasteczek, przenosząc swoje siedziby wprost do wsi.

Główną gałęzią przemysłu fabrycznego w Serbji jest młynarstwo. Wielkie młyny, przeważnie parowe znajdują się w Belgradzie (3), w Niszu (1), w Kragujewcu (1), w Crnicu (1). Liczba małych młynów wodnych lub pędznych motorami jest bardzo znaczna, gdyż prawie każda wieś stara się posiadać własny młyn.

Przemysł włókienniczy jest nowy.

Wartość rocznej produkcji wynosi około 10 milionów denarów, nie licząc przemysłu domowego.

Piwowarstwo reprezentowane jest przez 8 browarów.

Roczna produkcja osiąga 200,000 hektolitrow piwa.

Produkcja cukru koncentruje się w dwóch fabrykach, jedna w Belgradzie, druga w Cuperij

(czeska); roczna produkcja wynosi około 1732 wagonów.

Produkcja sliwek suszonych i powideł w znacznej części przeznaczona jest na wywóz. Wartość jego wynosi 20 milionów denarów rocznie.

Wielkie znaczenie również dla wywozu ma produkcja różnego rodzaju w okolicach Leskowca, której roczna wartość wynosi około 3 i pół miliona denarów.

Z fabryk odlewów i warsztatów dwie znajdują się w Belgradzie, jedna w Leskowcu, Pożarewcu, Szapcu i Niszu, warsztaty dla naprawy maszyn w Niszu, warsztaty okrętowe w Belgradzie, warsztaty wojskowe w Kragujewcu.

Produkcja przemysłu ceramicznego (cegła, dachówki, wyroby szamotowe) wynosi rocznie cztery miliony denarów.

Wyrobem mydła zajmują się: fabryki w Belgradzie, Niszu i Leskowcu.

Przemysł szklany ześrodkowany jest w dwóch fabrykach: w Kostoleu i Paraćinie.

Pozatem istnieją jeszcze mniejsze fabryki kapeluszy słomkowych i filcowych, produktów chemicznych, czekolady i cukierków, obuwia, mebli i t. d. (5)

Eksport koni z Węgier.

(=) Rząd węgierski zmienił dotychczasową opłatę eksportową za konie (3000 kor. węg. za sztukę). Nowa opłata wynosi od sztuki od 10.00—50.00 koron węgierskich, zależnie od jakości. Za konie wywiezione za granicę przejściowo w celach zarodkowych i wyścigowych, które mają wrócić do Węgier, opłaty te się nie pobierają. (8)

Rokowania handlowe Polski z Jugosławią.

(=) W dn. 15 sierpnia przybędzie do Warszawy delegacja jugosłowiańska, składająca się z 3 osób, celem rozpoczęcia rokowań z delegacją polską o zawarcie umowy handlowej polsko-jugosłowiańskiej.

Ze strony polskiej wezmą między innymi udział pp.: Tanenbaum, dyrektor departamentu handlowego ministerstwa przemysłu i handlu, Węclałowicz, naczelnik wydziału handlu zagranicznego ministerstwa przemysłu i handlu, dr. Münich, referent tegoż ministerstwa i inni.

W związku z mającymi rozpocząć się rokowaniami bawi w Warszawie p. Zdzisław Ukecki, poseł polski w Belgradzie. (8)

Reewakuacja fabryk polskich z Rosji.

(=) Z Moskwy reewakuowano dotychczas tylko trzy fabryki, w czym mienie zakładowyzyrardowskich. Transport z maszynami tych fabryk odszedł 17 maja. Od tego czasu tj. w ciągu dwóch miesięcy, delegacja polska stanęła w obliczu nowych trudności i przeszkód, wysuwanych przez stronę rosyjsko-ukraińską, a zmierzających do utrudnienia dalszej realizacji artykułu XV traktatu i odnośnych uchwał mieszanej komisji reewakuacyjnej. Ostatecznie jednak udało się osiągnąć porozumienie i przystąpiono do reewakuacji nadszyczych zakładów przemysłowych, fabryki maszyn i odlewów „Rohn, Zieliński i S-ka”, oraz fabryki pończoch „Dniestrowski”. Przyjmowanie tych transportów jest na ukończeniu. Jednocześnie do Mozyrza i Petersburga wyjechał pełnomocny do odbioru fabryki fornierów „M. Czudnera” z Kalinkowicz, oraz fabryki papierów ozdobnych „Szyllera”. Projektowane jest również w najbliższym czasie wysłanie delegatów na Ukrainę do Charkowa i Jekaterynosławia i t. d., dla prac przygotowawczych do odbioru szeregu znajdujących się tam ewakuowanych większych fabryk polskich. W najbliższym czasie ma być również rozpoczęte przyjmowanie zdecydowa-

GIEŁDA.

Giełda warszawska z d. 27 b. m

4 1/2% listy ziem. 56
za 100 rb. 222-220
5% obl. n. Warsz. —
5% obl. n. Warsz. 225

Dolar St. Zid. 5890 5890
Marki niem. —11,50
Franki franc. 496,
Funt

Czeki i wpłaty.

Belgia — 465 1/2
Berlin 11,45
Gdańsk — 11,45
Praga 137

Londyn 26400
Nowy Jork — 590 1/2
Paryż — 494 1/2
Wiedeń 18

Akcje.

Bank hand. 5400
" Dyskont 3500 3600
" Kredyt. 3500-3600
Zjed. z. pol. 400
Cukier 49000 49250
Drzewo 1475
Lilpop 4850 4875

Ostrowiec 8150
Radzki 7800
Starachowice 6700
Zyrardów 79000
Borkowski — 1400
Zegluga 1750
Jabłkowscy 2050-2075
Nafta 1950

Z czarnej giełdy warszawskiej.

Dolary 5880
Franki 490
Funt 26000
Marki niem. 16-60

Ruble złote 282.000
Ruble srebrne 1970
Bilon srebrny —

nia komisji rozjemczej za obowiązujące dla siebie i oświadczyło, że nie zgodzi się na żadne podwyżki.

Wobec tego sytuacja ogromnie się zaostriżyła i możliwość strajku rolnego w Poznańskim grozi poważnie.

Wedle wiadomości ostatnich władze wojewódzkie zamierzają podjąć się jeszcze raz pośrednictwa w celu niedopuszczenia do strajku, któryby mógł mieć fatalne następstwa.

(8) (AW)

Import polski do Kanady.

(=) Ministerjum przemysłu i handlu podaje do wiadomości, że na skutek interwencji konsulatu polskiego w Kanadzie udało się uzyskać urzędową interpelację rozporządzenia kanadyjskiego ministra ceł i dochodów niestałych z dnia 4 czerwca 1921, roku, które usuwa dotychczasowe trudności polskiego importu do Kanady w sposób najzupełniej zadowalniający. Bliższe szczegóły w ministerjum przemysłu i handlu. (8)

Chleb na prowincji tanieje.

(=) Dzięki stałemu spadaniu cen mąki w wojew. warszawskim, w ostatnich dniach znowu chleb znacznie stanął. Piekarnie sprzedają już funt czarnego chleba za 65 mk. (5)

nego już do reewakuacji mienia cementowni „Wolyn”, elektrowni rówieńskiej, oraz fabryki „Eternit”, „Ruba” i „W. P. Kłobukowski”. Wina powolnego tempa realizacji uchwał o reewakuacji mienia przemysłowego spada wyjątkowo na sowiety, czyniące wprost nieprawdopodobne trudności w urzeczywistnieniu odnośnych postanowień traktatu ryskiego.

Przed strajkiem rolnym w Poznańskim?

(=) W Poznańskim wybuchł ponownie zatarg na tle płac zarobkowych w rolnictwie. Prowadzone przez kilka tygodni pertraktacje między zjednoczeniem producentów rolnych i związkiem robotników rolnych i leśnych nie do prowadziły do porozumienia, wobec czego sprawa oddano do rozstrzygnięcia okręgowej komisji rozjemczej.

Komisja ta dn. 14 bm. orzekła, że podwyżka płac gotówkowych w rolnictwie w drugim kwartale roku gospodarczego ma wynosić 50 pre. dla robotników wszystkich kategorii.

Jakkolwiek związek robotników rolnych i leśnych żądał podwyższenia płac o 100 do 200 pre., to jednak przyjął orzeczenie komisji, aby jak twierdził, nie stwarzać nowych trudności w życiu gospodarczym dzielnicy. Natomiast zjednoczenie producentów rolnych nie uznało orzecz-

Robota i towary

droższą pomimo tego sprzedajemy po takich starych cenach, gdyż zakupiliśmy zimowe towary przed podskoczeniem cen.

Garderoby letnie

palta damskie	16500 14500	12500	Suknie z jedwabiu	38000
palta damskie z kowerkotu	36000 24000	32000	Jesionki	32000 28000
suknie	5500	4500	Sukieneczki z etaminy	5500 4500 3500
z kretonu	12500 9500	7500	Bluzki etaminowe	5500 4500 3500
etaminy	7500	5800	Spódniczki z szewiotu	3800 3500
szewiotu		22000	Garnitunki dla chłopców w wielkim wyborze	
garbardinny		22000	Paletka dla chłopców i dziewczynek	
trykotu		22000		

Jesiennie nowości

Jesionki z modnego materiału	48000 38000	38000 32000 28000	Palta damsk. z wełny i ang. materiału	38000 32000 28000
------------------------------	-------------	-------------------	---------------------------------------	-------------------

MATERJAŁY na garnitury, palta, kostjony, suknie bluzki w wielkim wyborze.

Garnitury męskie	z sztreichgarnu	28000
	z czystej wełny	42000 38000
	z kamgarnu	55000 52000
Spodnie	z sztreichgarnu	9500 8000
	z kamgarnu	14500

Szmechel i Rozner, Łódź

PIOTRKOWSKA 100, filja 160. d2994
Radzimy nie zwlekać z zakupem.

W Zgierzu

W środę dn. 26 b. m. po południu zaginął pies

foxtier

mały biały z czarnymi łatk. Odprawić za nagrodą do Dr. Kolińskiego Zgierz. Dabrowskiego 5, od 4-6 po

Uwaga!

Wielki wybór **obuwia** najnowszych fasonów brązowego i lakierowanego, męskiego i damskiego. Duży wybór **pantofli** z najlepszych skór zagranicznych po cenach znacznie niższych poleca

J. Rowalczyk Łódź, Cegielniana 25.

Obstaunki wykonywam w przeciągu 24 godzin 5143

24 b. m. wychodząc ze Stow. Spoż. „Wisła” przy ul. Rokietniczej № 65 zgubiłem portfel złoty z monogr. B. C. zawierający 8000 mkp, weksel na 100.000 mkp. wystawiony przez Bolesława Czecha kartę powołania wydaną przez 4 p. Strz. Kon. w Hruszowie. Łaskawy znalazca raczy pieniądze zatrzymać, portfel i papierami proszę przesać Wólczajska 67, Bronisław Czech 5184w

Parowa fabryka ciast angielskich

stanisław Gurgul w Jarosławiu

(Małopolska)

wysła opłatnie do każdej miejscowości pocztowej próbki pięciokilowe paczki zawierające wykwintnej jakości **Herbatniki** (Cakes, Biscuits Superieus) **Makaroniki**, **Biszkopty**, **Pastusy**, łącznie około tysiąc sztuk, za nadesłaniem

Mk. 5,150

które można także wpłacić zaoszczędzając sobie porto, w każdym Urzędzie pocztowym na czek pocztowej Kasy №140,417 Warszawa

Rok założenia fabryki 1876 r.

Wyroby fabryki zostały odznaczone 57 medalami i 9 dyplomami honorowymi na wystawach w Polsce miastach stołecznych z a g r a n i c a. 3078s5

Z powodu

Dr. med. BRAUN

zmiany zajęcia zamienię pokój z kuchnią, również na pokój z kuchnią lub jeden duży pokój w okolicy Górnego-Rynku Przejazd 69 Banaszczyk od 12-4 pp. 3209w

Południowa 23. Specjalista chorób **wenerycznych i skórnych**. Przyjm. 10-1 i 5-3 Panie 4-5

Dr. Edmund Ekert

Choroby skórne i weneryczne przyjmuje od 3-8

ul. Kilińskiego 137 (róg Główna) № 316 W.U.Z. (2964K)

Potrzebny zdolny Korektor

Oferty pod „Korektor” do pam. „Rozwoju” 3185s

panowie lub panie piszący biegle na maszynie „Underwood” zechcą złożyć swoje oferty do biura T-wa „Rozwoju”,

Utrzymanie dla licznej rodziny z mieszk. oraz zabezpiecz. przyszłości

Okazyjnie do sprzedania z powodu zmiany interesu

Zakład gastronomiczno-cukierniczy

Cieszący się największą frekwencją w Łodzi w najruchliwszym punkcie miasta

Firma egzystuje od 1915 r. zatrudnia 25 pracowników. Obrót roczny 150 milj. mk. zyski 15 milj. Kompletnie urządzona. W pełnym ruchu. Lokal nadaje się na każde inne przedsiębiorstwo i zawiera:

1) Sklep frontowy z oknem wystawowym oraz 4 pokoje 2) Wozownia lub garaż 3) 2 suteryny i piwnicę 4) 2 pokoje z kuchnią wolne od zaraz telefon oświetlenie elektryczne i gazowe. Bliższych informacji udziela: Biuro handlowe A. Taszyckiego w Łodzi, Piotrkowska № 90. 3203w

ODEON
Dziś premiera!

Poglądowa lekcja podobań się mężowi.

Niezawodna nauka poznania kobiet.

„Paragraf 62-gi praw o małżeństwie”.

VII aktów rozkoszy domowego ogniska, realizacja: **Cecil B. de Mille'a**

Wystawa mód.

Wzory i modele kąpielowe.

Wikwintne salony.

Sala dobrze wentylowana.

3199s

Początek przedstawień o godz. 5, w soboty i niedziele o godz. 3-ej.

Dom Handlowo Przemysłowy
poszukuje **zdolnych agentów**
na Łódź na towary cukiernicze, czekoladowe i spożywcze.

Oferty składać w Rozwoju pod „J. J.” 3207 w

Dwie duże sale

fabryczne są natychmiast do odstąpienia. Zgłoszenia przyjmuje T.wo „Rozwój” Podleśna 4. 3198 w

Posiadłość

(w pobliżu Poznania) składająca się z domu, dobrze prosperującej piekarni, wprowadzonego handlu zbożowego obszernego spichrza i stodoły oraz 30 mórg ziemi i 8 mórg łąki z żywym i martwym inwentarzem do sprzedania. Bliższych informacji udziela B. KISZBAUM, Pabjanice ul. Zamkowa Nr. 7. (3155s)

Drobne ogłoszenia:

Kupno i sprzedaż:

A.A.A. Kupuję meble, dywany futra, garderobę, maszyny do szycia płacę najwyżej sze ceny Łaznik Benedykta 28 m. 13 parter. 6777-1

AA Meble sypialnie stołowe szafy łóżka stoły krzesła otomany kozetki krzesła wiedeńskie oraz inne sprzedaje Przechodziłki Piotrkowska 108 6262-0

AAAA Obrączki ślubne, pierścionki, kolczyki, duży wybór gwarancja za złoto, zegary, zegarki najtaniej Brzezińska 10 Jan Placek. 6817-18

Rzeszki różnych materiałów po cenach możliwie niskich sprzedaje Wólczańska 62-10. 6983-8

A! Meble solidnej roboty sprzedaje najtaniej Koczorowski Piotrkowska 35 w powózku. 7002-5

A Łóżka, szafy, garderobę, stół, krzesła, otomanę, kredens sprzedam Sienkiewicz a 59 ofiyna drugie wejście drugie piętro mieszk. 26. 6977-2

Sprzedam dachówczarkę maszynę z podkładami do posadzki formę do rur wózną resorokę dachówkę rury marmur smoleń Radwańska 26 7030-1

Najtaniej kupić i najlepiej sprzedać można obrączki ślubne złote pierścionki zegarki oraz garderobę męską używaną sklep komisowy Rutkowskiego Główna 58 7012-7

Gospodarkę wzorową podmieszką 10 morgową 5 pokojową ze zbiorami sprzedam natychmiast wiadomość Rzgowska 206 7061-2

Wyprzedam obwią wyfasono wanego damskiego męskiego i dziecinnego od 27 lipca do 1-go sierpnia Gdańska 65 Olejnik 7065-4

A Meble sypialnego stołowego salonu szafy otomanę łustrą leżankę biurko zegar wyprzedam tanio byle zaraz Piotrkowska 223-3 7084-5

Warsztat ślusarski do sprzedania Piotrkowska 92 7068-1

Sprzedam sklep spożywczy z pokojem i kuchnią z powodu zmiany interesu Kilińskiego 70 Stanisława woźnika 7065-2

Nieruchomość w Pabjanicach sprzedam owocowy ogródek oficyna jednopiętrowa lokal wolny dwa pokoje kuchnia i weranda cena 2,000,000 Pabjanice Kilińskiego 29 7059-1

Do sprzedania warsztat ślusarski cena 500 000 mki Kaliska 19 przy Nowo-Zarzewskiej 7070-3

Domek marowany 10 mieszkań w Krotoszyńce ziemi Poznańskiej sprzedam lub zamienię na sklep w Łodzi oferty sub, Zamiana 7072-3

Trzy lekkie powozy na gumach „Tokard” i bryczka do sprzedania Pańska 47 7075-3

Magieli do sprzedania Rzgowska 90 7074-3

Do sprzedania karuzeli motorowa z motorem chustawkami i katarynka duża Sosnowa 16 u gospodarza 7080-5

Gospodarstwo do sprzedania składa się z 11 mórg wtem 4 morgi łąki zabudowanie gospodarcze wiadomość Konstantynów Długa 12 Sibinski 7075-3

Do sprzedania majątki ziemskie gospodarki domy młyny interesy handlowe mają biura Taszyckiego Łódź Piotrkowska 90 telef. 840 Bydgoszcz Dworcowa 15 7079-4

Sklep spożywczy z mieszkaniem sprzedam Miłsza 43 7081-4

Magieli sprzedam Brzezinska 57 gospodarza 7082-2

Warsztaty stolarskie 20 sztuk stół pokojowy i kuchenny sprzedam tanio stolarnia Napierkowskiego 7 Górny Rynek. 7086-4

Bufet w dobrym stanie do sprzedania Kilińskiego 193 m. 3 7087-2

Majątki ziemskie wille fabryki kamienice i place są do sprzedania wiadomość Konstantynowska 13 Belweder 7088-1

Urządzenie nadające się do młeczarni piwiarni billard-lodówki i t. d. są do natychmiastowej sprzedaży wiadomość Konstantynowska 13 Belweder 7089-1

Do sprzedania sklep z pracownią ponczoch i trykotarzy o bszerny lokal światło elektryczne duże okna wystawowe niedrogo byle zaraz Miłsza 54 7090-1

Kilka interesów handlowych oraz młeczarnia z koncesją na piwo i obszernym lokalem natychmiast do sprzedania wiadomość Konstantynowska 13 Belweder 7091-1

Słeczne 3 sklepy kolonialne sprzedam z pokojami kuchniami Rzgowska 75 sklep u gospodarza 7095-2

Sprzedam 1 mórg żyta 1 mórg kartofli Rzgowska 75 sklep 7096-1

Domek z ogródkiem wolnym mieszkaniem w Marysine (Ruda Pabjanicka) blisko stacji tramw. letnisko idealne mieszkanie zimowe wiadomość Srednia 14 cukiernia 7093-2

Słeczna kamienicę sprzedam Rzgowska 75 sklep u gosp. 7097-1

Różne:

Potrzebna służąca do Wszystkiego zgłaszać się Konstantynowska 71 Senkowska od 4 do 6-ej 7100-2

Odstąpię pokój za wyrobienie posady ekspedienta praktykantanta na majstra lub jakiegokolwiek może być na wyjazd oferty w Rozwoju sub. „111” 7099-3

Kto pożyczycy 1,000,000 mk. na remont domu otrzyma pokój z kuchnią oferty pod „J. M.” 7069-2

Potrzebna dziewczyna do nauki ponczoch Miłsza 54 7076-1

Potrzebna dziewczyna do młeczarni Benedykta 12 7077-2

Poszukuje posady jako sprzedawca w branży towarów wełnianych posiadam czteroletnią praktykę łaskawe oferty pod Sprzedawca w Rozwoju 7084-3

Zamienię dwa place i dom z drzewem owocowym na dom i plac w mieście wiadomość Radogoszcz Lorencówka 18 W. Szymanska 7085-1

ODSTAPIE mieszkanie z fortepianem oferty do Rozwoju pod Półtora miliona 7094-3

Do odstąpienia lokal zdalny na interes gastronomiczny z mieszkaniem umeblowanym wiadomość sklep P. Kwiatowski go Kilińskiego 107 róg Nawrot 7057-2

Maturzysta udziela korepetycji specjalności nauki ścisłe Piotrkowska 103 m. 8 17 7053-2

Student udziela korepetycji Gdańska 46-11 7055-5

Do wynajęcia duża widna sułeta ryna i skład zdalny na wszystko wiadomość Piotrkowska 69 zakład przewozowy 7060-2

Prasowaczka zdolna do bielizny nocnej potrzebna zaraz wytwórnia bielizny Kilińskiego 103 7062-2

Akuszerka Pipikowa przyjmuje zamówienia pań miejscowych i przyjezdnych. Piotrkowska 132 6751-1

Pracownia obuwia J. Piotrowskiego Zgierska 7 poleca wszelkiego rodzaju i gatunku obuwia własnego wyrobu ceny przystępne przyjmuje się wszelkie obstalunki. 6749-2

AA Meble w dużym wyborze łóżka metalowe dywany najtaniej poleca magazyn mebli Władysława Romiszowskiego Piotrkowska 116 1 piętro front 7016-3

Potrzebna zdolna szwaczka do szycia bielizny Brzezińska 70 sklep 5067-1

Zdolne panny do sakien okrycia i podręczne potrzebne na stałą pracę i wydadę 11 dom wszelką robotę Główna za Szyncler 7040-1

Zagubione dokumenty

Brize Artur zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Łodzi 7052-2

Słob Stanisław zagubił tymczasowy paszport wydany w Łodzi 7041-1

Sochacki Wacław zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w Warszawie 7041-1

Olszewska Helena zagubiła paszport polski wydany w Łodzi 7049-1

Staszewski Antoni zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w Łodzi 7050-1

Stanisław Stawski zagubił kartę zwolnienia wydaną w Kutnie 7098-3

Lorewicz Jan zagubił tymczasowy dowód osobisty wydany w komendzie m. Łodzi 7101-3

Zawleja Ludwika zagubiła paszport polski wydany w Łodzi 7102-3

Hanszild Adolf zagubił paszport polski wyd. w Łodzi 7071-3

Skradziono paszport rosyjski wydany w Łodzi na imię Stanisława Lebiody 7078-3

Styczynski Jozef zagubił kartę bezterminowego urlopu wydaną w P. K. G. Tomaszem. 7083-1

Kaczmarek Aniela zagubiła paszport rosyjski wydany z gm. Radogoszcz 7092-3

Sklep

kolonialny mieszkanie pokój z kuchnią zaraz sprzedam Karola 26 sklep. 3205 w

Dr. S. KANTOR
specjalista chorób wenerycznych i skórnych
Ul. Ewangielicka 2. Godz. przyjęć od 9-2 i 6-8.
Panie od 5-6. 1023

Sprzedaje

się 13 warszawców mechanicznych w ruchu ul. Piotrkowska 617. Dowiedzieć się można u stróża. 3186 w

Cena ogłoszeń przed tekst i w tekście 200 mk., zwyczajne 60 mk., wśród drobnych 100 mk., nekrologi 120 mk., komunikaty 120 za wiersz nonparolowy lub jego miejsce. Drobne ogłoszenia bezterminowe 15 mk. za wyraz, duże litery 120 mk. dla poszukujących pracy 5 mk. najmniejsze ogłoszenie 150 mk. Ogłoszenia zamiejscowe 50 proc. drożej, zagraniczne 100 procent drożej. Stronica przed tekstem dla ogłoszeń podzielona na 3 łamy, za tekstem 5 łamów. Artykuły bez oznaczenia honorarium uważa Redakcja za bezpłatne. Ogłoszenia przyjmuje administracja do godz. 6-ej; po 6-ej dolicza się 50 proc. Za nieterminowe wychodzenie ogłoszeń administracja nie odpowiada. Każda nowa podwyżka obowiązuje już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez poprzedniego zawiadomienia „Rozwój” można zamawiać w Zgierzu u p. Lacha, w Pabjanicach u p. Zatorskiego ul. Zamkowa.